

اشاره: در سی و پنجمین سالگرد ارتحال حضرت آیت الله علامه طباطبائی صاحب تفسیر گرانقدر «المیزان» ، دوازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن با حضور مراجع عظام تقلید حضرات آیات عظام نوری همدانی، جوادی آملی، جعفر سبحانی و اساتید سطوح عالی و خارج حوزه علمیه قم و مفسران قرآن در بیت شریف مرحوم علامه طباطبائی که به دارالقرآن تبدیل شده است، برگزار شد. آنچه در پی می‌آید گزارشی از این همایش عظیم سه روزه علما، فضلا و اساتید حوزه در این همایش قرآنی است.

آیت الله حسینی بوشهری: علامه طباطبائی مطیع مر جیت بود

مدیر حوزه های علمیه گفت: باید قدر بزرگان حوزه امروز را بدانیم که اگر روزی دیگر در میان ما نبودند افسوس فقدان این سرمایها را نخوریم.

سه شنبه ۲۶ آبان ، در مراسم دوازدهمین همایش اساتید تفسیر حوزه علمیه که در دارالقرآن علامه طباطبائی برگزار شد اظهارداشت: شاید در هیچ مکتبی همچون اسلام این چنین سرمایه گذاری نشده است؛ قرآن ۸۰ مرتبه از علم و عالم سخن به میان آورده؛ دانشمند فرانسوی نیز انگیزه خود را از ترجمه قرآن، همین مساله بیان کرده است. وی افزود: در رابطه با ایمان، تقوا و استقامت، آیات امیدبخشی در قرآن بیان شده است؛ یک عالم دین، در سایه یک پشتکار عظیم، شانزدهم کلام نورانی امام کاظم(ع) می شود که در خصوص این فرد این همه برکات را ذکر کرده اند.

مدیر حوزه های علمیه گفت: این عالم خوداسته، همیشه خود را مطیع مرجعیت می دانست و این التزام را به شکل عملی بیان می کردند. وی تصریح کرد: امام کاظم(ع) ما را به خانه بزرگانی چون علامه طباطبائی رهنمون می سازند که با قرآن، به شبهات پاسخ داده و شک ها را به یقین مبدل کرده اند و راهگشای زندگانی ماست. عضو مجلس خبرگان رهبری بیان کرد: شاگردان برجسته ایشان بیان می کردند که علامه هیچگاه در زندگی خود از کلمه «من» استفاده نمی کردند. وی افزود: علامه در شرایط فقر و ساده زبستی، همیشه با تواضع رفتار می کرد و خودشان درب منزل را برای میهمانان باز نمی کردند؛ یکی از شاگردان ایشان می گفت که در زمستان مشاهده کردم که ایشان در خانه از سرمای شدید می لرزید و حتی نفث نیز در خانه نداشت.

مدیر حوزه های علمیه گفت: مرحوم علامه بیان می کردند که از المیزان تعریف نکنید زیرا ممکن است این تعاریف را باور کنم؛ همه این همایش ها برای این امر است که همه رفتارهای ما رنگ علامه را به خود بگیرد.

حوزه قدردان زحمات علامه طباطبائی است

وی تصریح کرد: علامه بیان می کند که ۱۷ سال مشغول تحقیق بودم و شب های بهار و تابستان را تا صبح نمی خوابیدم؛ ایشان برای المیزان، ۲۰ سال تلاش کرد و امروز باید بگوییم که حوزه قدردان شماسنت و تفسیر شما متن درسی ماست و این تفسیر بزرگ شمرده می شود؛ بدایه، نهایه و اصول فلسفه و رئالیسم شما مورد مراجعه فضلاء ماست. عضو مجلس خبرگان رهبری بیان کرد: روزی که شما در تهایی تفسیر می گفتید و گاهی نیز به شما اشکال می کردند ولی امروز بیش از ۴۰۰ درس تفسیر در حوزه علمیه برپا می شود و همه اینها ثمره آن شجره طیبه است.

وی افزود: اگر خداوند بنده ای را برای امور پندگان بخواهد، به او شرح صدر می دهد؛ این قدرت و تحمل و بردباری است که افرادی مثل علامه را پرورش می دهد؛ علامه شخصیتی فوق العاده بوده، ولی متأسفانه تا بزرگی این چنین در میان ماست، قدر او را نمی دانیم ولی پس از رحلت ایشان، حسرت می خوریم.

تفسیر المیزان تنها تراوش فکر و اندیشه علامه نبود

مدیر حوزه های علمیه گفت: شهید مطهری در خصوص علامه بیان می کند که تفسیر المیزان با این قدرت و قوت، تراوش فکر و اندیشه تنها نیست، بلکه این مساله سر از الهامات غیبی در می آورد.

وی تصریح کرد: علامه به پیاده روی علاقه فراوان داشت و همیشه در حال ذکر بود؛ ایشان از رفتن به سمت دنیا و منافع مادی، ما را به زهد دعوت می کنند و این مساله نشانه همان مساله ای است که امام کاظم(ع) فرمودند.

عضو مجلس خبرگان رهبری بیان کرد: علامه، ۱۰ سال پس از بازگشت از نجف در یکی از روستاهای تبریز کشاورزی می کردند؛ خداوند این انسان را رفعت می دهد و باعث می شود که این شخصیت در قله بهمان؛ ایشان اراده ای قوی و استوار داشت. وی افزود: آیت الله سید احمد خوانساری در هنگامی که در اتاق عمل بود و زمانی که خواستند ایشان را بیهوش کنند گفت، من نیازی به بیهوشی ندارم



من به اذکار خود مشغولم و شما کار خود را انجام دهید.

مدیر حوزه های علمیه گفت: ایشان به قدری غرق در مطالعه بود که پزشکان در اواخر عمرشان گفته بودند که سلول های مغزی ایشان به قدری کار کرده اند که این سلول ها اشباع شده اند. وی تصریح کرد: باید قدر بزرگان حوزه امروز را بدانیم که اگر روزی دیگر در میان ما نبودند، افسوس فقدان این سرمایه ها را نخوریم.

آیت الله العظمی نوری همدانی: علامه طباطبائی اعتقاد داشت مردم باید بر اقتصاد نظارت کنند تا فقر از بین برود

خداوند اموال را قوام زندگی مردم معرفی کرده است پس این موضوع بسیار مهم است و نباید اجازه دهیم که اموال در دست سفها بیافتد؛ ایشان بیان می کنند که در موضوع اقتصاد مردم باید نظارت کنند تا فقر از بین برود. حضرت آیت الله نوری همدانی، سه شنبه ۲۶ آبان، در دوازدهمین همایش اساتید تفسیر حوزه در دارالقرآن علامه طباطبائی گفتند: علامه شخصیتی اصولی، اخلاقی،تفسیری، تاریخی، روایی و رجالی و فقهی و... بودند و همه عناصر علمی و اخلاقی و عرفانی رادر خود داشتند.

معظم له افزودند: ایشان خدمت بسیار بزرگی به مذهب اسلام و جهان بشریت انجام دادند؛ این بیت نیز بیستی بوده است که می توان در اعداد فی بیوت انّ الله ... قرار داد؛ خوشبختانه این بیت امروزه با نیت خیر یک خیر این چنین نورافشانی اومه می دهد.

این مرجع تقلید بیان کردند: افراد بزرگ، همچون کوهی هستند که از دور عظمت ایشان درک نمی شود، ولی هرچه به آنها نزدیک می شویم این عظمت را بیشتر درک می کنیم.

حضرت آیت الله نوری همدانی خاطرنشان کردند: بنده ۵ سال افتخار شاگردی در درس اسفار و تفسیر ایشان را داشتم و ایشان درس هیئت قدیم و جدید را نیز در روزهای تعطیل و پنجشنبه تدریس می کردند که در آن شرکت می کردم.

ایشان گفتند: ایشان خصوصیات و ویژگی های فراوانی از نظر ادب و اخلاق و تواضع و مهربانی نسبت به شاگردان داشتند؛ وقتی پس از درس به خانه می رفتیم، خودشان درب را باز می کردند و با اصرار ما را در قسمت صدر مجلس می نشاند و هرچه سوال می کردیم با مهربانی جواب می دادند.

علامه ای که افطار خود را با بوسیدن ضریح حضرت معصومه(س) باز می کرد ایشان افزودند: ایشان از نظر ولایت، شاگرد قرآن و شاگرد شایسته ائمه اطهار (ع) بودند؛ به همین خاطر هم در تدریس ایشان مشخص بود که قرآن تا چه میزان در روح ایشان اثر گذاشته است؛ ایشان روح بسیار لطیفی داشت؛ در ماه رمضان، افطار خود را با بوسیدن ضریح حضرت معصومه(س) باز می کرد و به اهل بیت(ع) علاقه عجیبی داشت.

معظم له بیان کردند: ایشان در مشهد سکنی می گزیدند و هر روز به حرم مشرف می شدند و در نماز آیت الله میلانی شرکت می کردند و با دست لیزان خود، دستی بر درب می گذاشتند و حالتی در زیارت داشتند که همه مردم متقلب می شدند.

حضرت آیت الله نوری همدانی خاطرنشان کردند: ایشان هیچگاه از وجوهات مصرف نمی کردند و

همیشه در مضیقه اقتصادی بودند؛ در سن ۷۰ سالگی در کوچه های قم به دنبال یک منزل اجازه ای می گشتند، ولی این منزل از ارب به ایشان رسیده است. ایشان گفتند: علامه طباطبائی در آیه ۲۰۰ سوره آل عمران، در آخرین آیه این سوره، ۵۰ صفحه مطلب نوشتند؛ یکی از این مطالب، با ۱۵ موضوع

بیان شده است که ازجمله آن می توان به رابطه انسان به اجتماع و ساختن اجتماع و اجتماع صالح و... اشاره کرد. استاد خارج فقه حوزه علمیه قم افزودند: ایشان بیان می کردند که جامعه را مردم می سازند و مردمی که در عرصه های جهادی و اخلاقی و... فعالیت می کنند باید یک ولی داشته باشد که این جامعه را رهبری کند؛ مفسر بزرگی مثل علامه در این بیان، ولایت فقیه را اثبات می کنند. معظم له بیان کردند: ایشان علاوه بر تفسیر است پس این موضوع بسیار مهم است و نباید اجازه دهیم که بر کفایه است: علامه هم حکیم بودند وهم فقیه و اصولی؛ محقق خراسانی در کفایه مطالبی دارند و شیخ انصاری نیز در مکاسب مطالبی دارند که ایشان با مبانی اصولی و فلسفی در این باره مباحث جدیدی را مطرح می کردند.

حضرت آیت الله نوری همدانی خاطرنشان کردند: آیت الله العظمی طباطبائی می فرمایند که خداوند در خصوص دو مساله تشدید و تاکید بسیاری دارند، یکی ربا است که در هفت جای قرآن آن را با تشدید نمی کرده است و مورد دیگر، تولی کفار

ایشان گفتند: از آیه ۵ سوره نسا، خداوند اموال را قوام زندگی مردم معرفی کرده است پس این موضوع بسیار مهم است و نباید اجازه دهیم که اموال در دست سفها بیافتد؛ ایشان بیان می کنند که در موضوع اقتصاد مردم باید نظارت کنند تا فقر از بین برود. استاد خارج فقه حوزه علمیه قم افزودند: ایشان بیان می کنند که جمیع مال از آن جمیع مردم است و باید به شکلی این اموال را مصرف کنند که است اسراف شود و نه کسی بی نصیب شود.

معظم له بیان کردند: در آیه ۱۰۲ سوره بقره در جلد اول المیزان، ۱۰ میلیون و ۲۶۰ هزار احتمال در معنای این آیه را بیان می کنند؛ یعنی این آیه به حدی ظرفیت دارد که آن را از عجایب نظم قرآن معرفی می کنند.

فیلسوف فرانسوی که با مطالعه صحیفه سجادهی اشک می ریخت

حضرت آیت الله نوری همدانی خاطرنشان کردند: ایشان از پس که به نشر احکام اسلامی عنایت داشتند یک فیلسوف فرانسوی به نام هانری کربن که برای استفاده از منابع اسلامی به ایران آمده بود ایشان هر شب جمعه به تهران می رفتند و به قدری با ایشان بحث کردند که هانری کربن با مطالعه صحیفه سجادهی اشک می ریخت.

ایشان گفتند: هیچ تفسیری در عالم اسلام به این اندازه مبسوط و مشروح و جامع و کامل نوشته نشده است و همیشه باید خود را رهین این بزرگوار بدانیم.

از خدمات علمی حضرات آیات: موبدی قمی و خز علی تجلیل شد

مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی(ره) با اشاره به گسترش فعالیت دارالقرآن ها در سراسر کشور، ابراز داشت: حدود ۲ هزار موسسه قرآنی فعال هستند، اما عموما به بحث حفظ و تلاوت قرآن می پردازند. مرتضی نجفی قدسی شامگاه چهارشنبه ۲۷ آبان، در دومین شب دوازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن کریم که در دارالقرآن علامه طباطبائی(ره) برگزار



شد، اظهار داشت: این دارالقرآن با هدف احیای آثار علامه طباطبائی، اشاعه تفسیر در حوزه، تقویت بخش تفسیر در جامعه و آشنایی عمومی آحاد جامعه با معارف قرآن شکل گرفته است.

مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی افزود: دارالقرآنی که فقط به بحث تفسیر بپردازد، بسیار کم است. وی اضافه کرد: از جمله برنامه‌های این دارالقرآن برگزاری همایش‌های متعدد تفسیری، احیای امر تفسیر قرآن کریم و تربیت طلاب و مفسران است. وی در ادامه با اشاره به برنامه‌های دوازدهمین تفسیر قرآن کریم و تربیت طلاب و مفسران است، گفت: سه شب با حضور مراجع تقلید برگزار شد، گفت: از جمله برنامه‌های این گروهایی تجلیل از مقام علمی آیت‌الله خزعلی، آیت‌الله موبدی قمی بود. وی یادآور شد: بیت علامه طباطبائی(ره) در راستای احیای امر تفسیر قرآن و تربیت طلاب به فعالیت‌های تفسیری می پردازد. مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی خاطرنشان کرد: در این بیت شریف، علاوه بر برگزاری همایش‌های متعدد تفسیری، جلسات تفسیر توسط علما برگزار می شود.

نجفی قدسی در بخش دیگری از سخنان خود به خدمات شایسته مرحوم آیت الله موبدی قمی اشاره داشت و گفت: ایشان چندین سال رئیس مجمع عالی تفسیر قرآن کریم بودند و حق زیادی بر مجموعه مفسران قرآن و همایش های تفسیری داشتند. وی با اشاره به اینکه آیت الله موبدی قمی از پیشگامان برگزاری کرسی های تفسیر قرآن کریم در حوزه بودند، ابراز داشت: ایشان از مشوقان مفسران قرآن به شمار می رفتند و همواره با کامل تواضع در تمام برنامه هایی که در دارالقرآن علامه طباطبائی برگزار می شد، حضور پیدا می کردند. مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی با ابراز تأثر از رحلت آیت الله موبدی قمی در فاجعه منا، گفت: ایشان عاشق پروردگار بود و در اصل به وصال دوست رسید. ایشان با اشاره به ۵۳ سفر آیت الله موبدی قمی به سرزمین وحی، اظهار داشت: ایشان از جوانی به عنوان روحانی کاروان فعالیت می کرد و تعدد سفرها به دلیل انجام وظایف مذهبی روحانیت کاروان بود.



وی با اشاره به اینکه آیت الله موبدی قمی تا پیش از سفر آخر، ۳۹ سفر مرتبه در قالب حج تمتع به سرزمین نزول قرآن مشرف شده بود، افزود: ایشان در سال های اخیر به دلیل کپولت سن توانسته بودند به مکه مشرف شوند.

مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی یادآور شد: مرحوم آیت الله موبدی قمی همواره می گفت با خداوند عهد کرده ام تا زمانی که چهل مرتبه شانه هایم از خوف خداوند در صحرای عرفات نلرزیده، از دنیا نروم. نجفی قدسی افزود: هنگامی که بعث آیت الله العظمی حکیم از آیت الله موبدی برای حضور در حج دعوت کرد، برخی از نزدیکان ایشان مخالفت کردند، اما این مفسر قرآن در حرم امام رضا(ع) استخره ای می کنند و می گویند به حج مشرف می شوم که سفر بهشت است.

وی تصریح کرد: چهلمین حج تمتع آیت الله موبدی

در سی و پنجمین سالگرد ارتحال آیت الله علامه طباطبائی باحضور مراجع معظم تقلید و اساتید حوزه بر گزار شد

برگزاری دوازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن در دارالقرآن علامه طباطبائی

سالگرد ارتحال این فیلسوف مخلص و مفسر کبیر، اظهار داشت: از مجمع عالی تفسیر و بزرگانی که در احیای معارف اصیل تبیین شده تفسیر علامه طباطبائی(ره) در این بیت شریف گام بر می دارند، تشکر می کنم.

وی همچنین با تجلیل از شخصیت مرحوم آیت الله موبدی قمی، ابراز داشت: ایشان عضو مؤثر هیئت رئیسه مجمع عالی تفسیر بود و هرگاه در محضر ایشان رسیدیم، با یک دنیا اخلاص ما را همراهی می کردند تا علوم قرآن و تفسیر در حوزه علمیه قم احیا شود.

مدیر حوزه علمیه استان قم با اشاره به اینکه در گذشته آمار کرسی های تفسیر از اعداد یک درس تجاوز نمی کرد، گفت: سال گذشته بیش از ۴۰۰ کرسی تفسیر در حوزه علمیه قم برگزار شد که تلاش و زحمات مرحوم آیت الله موبدی قمی در وضعیت پویای امروز کرسی های تفسیر به یاد مانده است.

حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال با بیان اینکه برخی مراجع سلف افسوس می خوردند که چرا در ارتقای تفسیر و علوم قرآنی اهتمام بیشتری نداشته اند، ابراز داشت: امروز باید شرکراز پیشگاه عدل الهی باشیم که از منبع فیض شخصیت مخلص و فداکار علامه طباطبائی(ره) بهره گیری می کنیم. وی با اشاره به اینکه برخی گروه ها توجه به تفسیر از سوی یک فقیه را دون شان می دانستند، گفت: علامه طباطبائی(ره) متشی خود را با آغاز یک حرکت تفسیری در قرآن آغاز کردند و با اخلاص به پایان بردند و با شجاعت کامل در فواصل متخلف، پرده ها را کنار زدند و نوانیبت آیات قران را نمایان کردند.

رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین افزود: علامه طباطبائی با صبوری، متانت و علمیت پاسخ درست و فهییده‌ا را به کسانی که برداشت نادرستی از مبانی قرآن داشتند و مسیر را اشتباه رفته بودند، مطرح می کرد به گونه ای که آنها فکر نمی کردند از چنین مقامیم بلندی غافل بوده ایم.

حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال به نقل خاطره از حضور علامه طباطبائی در اصفهان پرداخت و گفت: ایشان دو یا سه سال بعد از پیروزی انقلاب به قم بازگشت و در محفل عاطفتمی از حضور علما در اصفهان دعوت شدند؛ پیش از ورود به محفل، یکی از اساتید مذهبی و بزرگوار که اهل فکر و تدبیر در قرآن بود محضر ایشان رسید و سوال نامناسبی کرد و قالب سوال به گونه ای نبود که درمقابل علامه از این الفاظ استفاده شود اما علامه طباطبائی به این شخصیت بزرگوار با متانت پاسخ دادند.

وی افزود: علامه طباطبائی(ره) چشمه های زلالی را در بیان آیات قرآن بر حوزه های علمیه گشوده است که شاید اگر شخصیت هایی نظیر حضرت آیت الله جوادی نبوندد، این چشمه ها همیشه مخفی می ماند.

مدیر حوزه علمیه استان قم با بیان اینکه علامه طباطبائی در بیان آیات محکمات و متشابهه غوغا کرده است، ابراز داشت: ایشان چشمه های علم و معرفت را در تفسیر المیزان باز کرده است.

حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال افزود: علامه طباطبائی تصریح دارد که نباید این گونه تصور شود که هرکجا بحث متشابه در قرآن آمده، منظور آن محکم و متشابه اصطلاحی رایج است.

وی با اشاره به اینکه علامه طباطبائی معتقد است هرگز به عنوان یک مفسر نباید قائل به این باشیم که بیانی برای قرآن هستیم، ابراز داشت: علامه می گوید آیات محکمات بیانی برای تشابهات است و اشتباه کردند کسانی که «و الراسخون فی العلم» را به مفسرین غیرمعصوم تفسیر کرده اند. رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین افزود: ائمه معصومین بعد از پیامبر(کرم(ص)، در هرعصری بیان قرآن هستند و متوسفه، متکلمین، فلاسفه و ادیبان نمی توانند بیانی برای قرآن باشند. مدیر حوزه علمیه استان قم با اشاره به اینکه علامه تأکید دارد آیات متشابه را باید با آیات محکمات متوجه شد، گفت: همچنین ایشان معتقد است «کسانی که گفتند فقط قرآن برای ما کافی است» اشتباه بزرگی کردند، چرا که آنها «ولی الامر» نمی توانند باشند.

رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین افزود: علامه طباطبائی با استدلال عمیق و درست می گوید، اولی الامر معصومین(ع) هستند.

حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال تصریح کرد: مرحوم علامه طباطبائی با همین مبنا می گوید کسی نمی تواند قرآن را به طور عمیق درک کند؛ مگر اینکه پاک شود و براساس آیه تطهیر، اهلیت(ع) پاک هستند.

وی افزود: افتخار علامه طباطبائی(ره) و مفسران بزرگ ما این است که در فهم و تفسیر قرآن به کلمات اهلیت(ع) مراجعه داشتند.

مدیر حوزه علمیه قم یادآور شد: علامه طباطبائی با شخصیت عمیق فکری خود بحث روایی می کرد و براساس کلام ائمه معصومین(ع)، قرآن را تفسیر کرده است. حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال در پایان خاطرنشان کرد: کسانی که شعار دادند قرآن برای ما کافی است و «و الراسخون فی العلم» را به گونه دیگری تفسیر کردند، جفا به مکتب؛آیات قرآن و پیامبر(ص) داشتند و راه را کج رفتند.



قمی به سرزمین وحی، سفری کمالی برای ایشان بود که صحرای عرفات را درک کرد و وارد سرزمین منا شد و عاشقانه با لباس احرام به دیدار معبود شتافت. مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی افزود: آیت الله موبدی قمی از برگزیدگان خداوند بود و بدون تردید از درجات والای بهشت برخوردار است. مدیر دارالقرآن علامه طباطبائی با بیان اینکه به ابعاد علمی، معنوی و عرفانی مرحوم آیت الله خزعلی کمتر پرداخته شده است، گفت: ایشان سابقه ای ممتد در حوزه های علمیه و بحث تفسیر از زمان آیت الله العظمی بروجردی داشتند و از افراد محض در تفسیر به شمار می رفتند.

آیت الله مسعودی خمینی: عظمت تفسیر المیزان در آینده هویدا می‌شود

عضو جامعه مدرسین با تاکید بر اینکه به این زودی ها عظمت تفسیر المیزان مشخص نمی شود، خاطرنشان کرد: علامه طباطبائی تفسیری نوشته است که هنوز هم خیلی افراد نمی توانند این تفسیر را متوجه شوند. آیت الله مسعودی خمینی از اساتید حوزه علمیه قم، چهارشنبه شب در دومین شب دوازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن کریم که در دارالقرآن علامه طباطبائی(ره) برگزار شد، با اشاره به اینکه باطن علامه طباطبائی را نمی توان برای افراد تفسیر کرد، اظهار داشت: ایشان شخصیتی عالم و عامل بود و علاوه بر اینکه عمل به شریعت داشت، چشم و دلش به سوی ملکوت باز شده بود.

وی با اشاره به جزوه تدوین شده از سوی فردی برای نقد المیزان، گفت: علامه طباطبائی نسبت به این موضوع تصریح داشت که «بله بنده اشتباه زیاد دارم و معصوم نیستم، اما اشتباهی که این آقا متوجه شود را بنده ندارم». آیت الله مسعودی خمینی تصریح کرد: هیچ مساله ای در حکمت، فقه، عرفان و فلسفه برای علامه طباطبائی پیش نیامد که برای ایشان لاینحل باشد. وی با اشاره به خاطره ای از مرحوم شیخ علی سعادت پرور از شاگردان اصیل علامه طباطبائی(ره)، ابراز داشت: ایشان تعریف کرد که علامه طباطبائی در عصر روز عرفات در مکه معظمه، دعاهایی می خواندند و از چادرها دور شدند و بنده به دنبال علامه رفتم تا اینکه مشاهده کردم ایشان سرش را روی خاک های زمین عرفات گذاشته است و شعر «صبا به لطف یگو آن غزال رعنا را» که سر به کوه و بیابان، تو دادهای ما را» زمزمه می کردند و اشک زیادی می ریختند.

این عضو جامعه مدرسین همچنین خاطره دیگری از علامه طباطبائی(ره) نقل کرد و ابراز داشت: در بعد از ظهر یکی از زمستان های سرد، خدمت ایشان رسیدم که در حال لرزیدن از شدت سرما بودند؛ از این فقیه بزرگ دلیل این مسئله را جویا شدم که گفتند نفث نداریم، وی یادآور شد: بنده از علامه طباطبائی سوال کردم که چرا نفث ندارید؛ ایشان پاسخ داد کسی نبود که برود برای بنده نفث بگیرد، اما می خواست این را بگوید که پول خرید نفث نداشتم.

این عضو جامعه مدرسین در پایان با تأکید بر اینکه به این زودی ها عظمت تفسیر المیزان مشخص نمی شود، خاطرنشان کرد: علامه طباطبائی تفسیری نوشته است که هنوز هم خیلی افراد نمی توانند این تفسیر را متوجه شوند. حجت الاسلام والمسلمین فرخ فال: علامه طباطبائی چشمه های علم و معرفت را در تفسیر المیزان گشود

مدیر حوزه علمیه استان قم با اشاره به جایگاه رفیع تفسیر المیزان، گفت: علامه طباطبائی(ره) چشمه های علم و معرفت را در بیان آیات قرآن بر حوزه‌های علمیه گشوده است. حجت الاسلام والمسلمین احمد فرخ فال شامگاه چهارشنبه ۲۷ آبان ، در دومین شب دوازدهمین همایش اساتید تفسیر قرآن کریم که در دارالقرآن علامه طباطبائی(ره) برگزار شد، با گرامی‌داشت

